

ÍSLENSK VERÐBRÉF

— síðan 1987 —

Reglur um ráðstafanir gegn hagsmunaárekstrum

1. Almenn atriði

Tilgangur

- 1.1. Reglum þessum er ætlað að tryggja að Íslensk verðbréf hf. („ÍV“ eða „félagið“) geri allar viðeigandi ráðstafanir til að greina og koma í veg fyrir eða takast á við hagsmunaárekstra í tengslum við veitingu fjárfestingar- eða viðbótarþjónustu eða fjárfestingarstarfsemi og stuðla þannig að heilindum markaðarins og hagsmunum viðskiptavina.

Grundvöllur

- 1.2. Reglur þessar eru settar með vísan til laga nr. 115/2021 um markaði fyrir fjármálagerninga og reglna sem settar eru á grundvelli þeirra, einkum ákvæði reglugerðar (ESB) 2017/565 og reglugerðar nr. 976/2021. Þá taka reglurnar mið af viðmiðunarreglum Evrópsku bankaeftirlitsstofnunarinnar („EBA“) um innri stjórnarhætti.

Gildissvið

- 1.3. Reglurnar eru settar á samstæðugrundvelli og gilda jafnt um allt starfsfólk félagsins og dótturfélaga þess. Þegar vísað er til *starfsfólks* er jafnframt átt við um *viðkomandi aðila*¹ í skilningi reglugerðar (ESB) 2017/565, eftir því sem við á.
- 1.4. Við mat á hagsmunaárekstrum í tengslum við starfsfólk ÍV skal ekki eingöngu litið til hagsmuna viðkomandi starfsfólks heldur sömuleiðis nánustu fjölskyldu starfsfólks og fyrri starfa, eftir því sem við á.

2. Greining hagsmunaárekstra innan félagsins

- 2.1. Greina skal hagsmunaárekstra sem upp geta komið í tengslum við veitingu fjárfestingar- eða viðbótarþjónustu félagsins sem kunna að skaða hagsmuni viðskiptavina eða óskir þeirra um sjálfbærni. Forstöðumenn sviða og dótturfélaga, eftir því sem við á, bera ábyrgð á að greining á hagsmunaárekstrum fari fram innan þess sviðs eða dótturfélags sem þeir stýra.

¹ Hugtakið *viðkomandi aðili* í tengslum við verðbréfafyrirtæki, merkir eitthvað af eftirfarandi: a) stjórnarmaður, meðeigandi eða sambærilegur aðili, stjórnandi eða einkaumboðsmaður fyrirtækisins, b) stjórnarmaður, meðeigandi eða sambærilegur aðili eða stjórnandi hjá einkaumboðsmanni fyrirtækisins, c) starfsmaður fyrirtækisins eða einkaumboðsmanns fyrirtækisins og aðrir einstaklingar sem veita þjónustu í umboði og undir stjórn fyrirtækisins eða einkaumboðsmanns fyrirtækisins sem koma að því að veita fjárfestingarþjónustu fyrirtækisins eða annast fjárfestingarstarfsemi þess, d) einstaklingur sem kemur beint að því að veita verðbréfafyrirtækinu eða einkaumboðsmanni þess þjónustu samkvæmt útvistunarfyrirkomulagi sem er gagnert til að fyrirtækið geti veitt fjárfestingarþjónustu eða annast fjárfestingarstarfsemi.

- 2.2. Almenn greining á hagsmunaárekstrum í starfsemi ÍV samkvæmt gr. 2.1 fer fram með reglubundnum hætti og þegar sérstakt tilefni er til, t.d. við skipulagsbreytingar.
- 2.3. Atviksbundnar greiningar á hagsmunaárekstrum skulu framkvæmdar í tengslum við einstök verkefni, eftir því sem ástæða er til. Frumgreining á hagsmunaárekstrum skal liggja fyrir áður en vinna við tiltekið verkefni hefst og skal fullnægjandi greining á hagsmunaárekstrum hafa verið framkvæmd í síðasta lagi áður en samningssamband kemst á. Styðjast skal við þau gögn og upplýsingar sem liggja fyrir á hverjum tíma og meta hagsmunaárekstra út frá þeim. Uppfæra skal greiningu á hagsmunaárekstrum ef tilefni er til.
- 2.4. Við greiningu á hagsmunaárekstrum skal að jafnaði taka tillit til mikilvægi þeirra hagsmuna sem um ræðir svo grípa megi til viðeigandi ráðstafana hverju sinni.
- 2.5. Hagsmunaárekstrar geta komið upp á milli:
 - a) ÍV og viðskiptavina félagsins;
 - b) viðskiptavina félagsins innbyrðis;
 - c) starfsfólks ÍV og viðskiptavina félagsins;
 - d) ÍV eða starfsfólks ÍV og dótturfélaga félagsins; og
 - e) starfsfólks ÍV og félagsins sjálfs.
- 2.6. Við mat á því hvort hætta sé á að hagsmunaárekstrar geti skapast við veitingu fjárfestingar- og/eða viðbótarþjónustu, sem geta skaðað hagsmuni viðskiptavina, þ.m.t. hvað varðar óskir þeirra um sjálfbærni, mun ÍV taka til skoðunar hvort félagið sjálft, starfsfólk þess eða aðili sem er beint eða óbeint tengdur félaginu í gegnum yfirráð:
 - a) sé líklegur til að njóta fjárhagslegs ágóða eða forðast fjárhagslegt tap á kostnað viðskiptavinar,
 - b) hefur hagsmuna að gæta af niðurstöðu þeirrar þjónustu sem viðskiptavini er veitt og þessir hagsmunir eru annars eðlis en hagsmunir viðskiptavinar,
 - c) hafi fjárhagslegan hvata eða annars konar hvata til þess að setja hagsmuni annars viðskiptavinar eða hóps viðskiptavina framur hagsmunum hlutaðeigandi viðskiptavinar,
 - d) stundi sams konar rekstur og viðskiptavinur,
 - e) tekur við, eða mun taka við, hvatagreiðslu í formi peningalegs eða ópeningalegs ávinnings eða þjónustu frá aðila öðrum en viðskiptavininum í tengslum við veitingu þjónustu til viðskiptavinarins.
- 2.7. Starfsfólki ÍV ber að vekja athygli forstöðumanns viðkomandi sviðs eða dótturfélags á eigin einkahagsmunum sem kunna að stangast á við hagsmuni ÍV, starfsfólks ÍV eða viðskiptavina félagsins í tengslum við tiltekið verkefni, áður en vinna við umrætt verkefni hefst.

3. Ráðstafanir gegn hagsmunaárekstrum

- 3.1. Gripið skal til viðeigandi ráðstafana til að koma í veg fyrir eða takast á við hagsmunaárekstra sem upp koma í starfsemi ÍV. Slíkar ráðstafanir eiga að tryggja að starfsfólk sinni störfum sínum af tilhlýðilegu óhæði. Forstöðumenn félagsins og dótturfélaga bera ábyrgð á að gripið verði til viðeigandi ráðstafana til að koma í veg fyrir eða takast á við hagsmunaárekstra.
- 3.2. Við val á viðeigandi ráðstöfunum skal gera greinarmun á því hvort um tilfallandi eða viðvarandi hagsmunaárekstur sé að ræða. Ráðstafanir skulu vera í hæfilegu samræmi við alvarleika viðkomandi hagsmunaáreksturs.

- 3.3. Ráðstafanir ÍV til að koma í veg fyrir eða takast á við hagsmunaárekstra í starfsemi félagsinsfelast m.a. í eftirfarandi:
- a) Starfssvið ÍV eru aðskilin í samræmi við reglur félagsins um aðskilnað starfssviða, í þeim tilgangi að takmarka eins og kostur er upplýsingastreymi á milli starfsfólks sem stundar starfsemi sem hefur í för með sér hættu á hagsmunaárekstrum, þegar líkur eru á að slík upplýsingaskipti geti skaðað hagsmuni eins eða fleiri viðskiptavina.
 - b) Sérstakt eftirlit er með starfsfólki sem hefur það meginhlutverk að sinna starfsemi fyrir hönd viðskiptavina eða veita viðskiptavinum þjónustu, þegar viðkomandi viðskiptavinir eiga hagsmuna að gæta eða fara fyrir hagsmunum sem geta stangast á við hagsmuni ÍV, starfsfólks ÍV eða annarra viðskiptavina félagsins.
 - c) Þess er gætt að engar beinar tengingar séu á milli starfskjara einstaka starfsfólks ÍV og starfskjara eða tekjusköpunar starfsfólks á öðrum verksviðum, ef til hagsmunaárekstra gæti komið á milli umræddra verksviða.
 - d) ÍV hefur sett reglur um hvatagreiðslur, gjafir og umbun í því skyni að koma í veg fyrir að nokkur aðili geti haft óviðeigandi áhrif á það hvernig starfsfólk félagsins sinnir fjárfestingar- eða viðbótarþjónustu eða fjárfestingarstarfsemi, eða takmarka getu til að hafa slík áhrif.
 - e) Að komið sé á verklagi í því skyni að takmarka eða stýra tilvikum þar sem starfsfólk tekur samtímis, eða í beinu framhaldi, þátt í mismunandi verkefnum, þegar slík þátttaka kann að valda hagsmunaárekstrum.
 - f) Viðskipti starfsfólks með íslenska fjármálagerninga fyrir eigin reikning eru jafnan háð fyrirfram tilkynningu til regluvarðar eða fyrirfram samþykki regluvarðar, samkvæmt reglum félagsins um einkaviðskipti starfsfólks.
 - g) Að komið sé á verklagi til að tryggja að verkefni sem gætu valdið hagsmunaárekstrum hjá tilteknu starfsfólki félagsins séu færð til óháðs starfsfólks.
 - h) Að settar séu reglur um heimildir starfsfólks til þátttöku í atvinnurekstri, m.a. til þess að koma í veg fyrir að þátttaka starfsfólks í annarri starfsemi en félagsins geti haft óviðeigandi áhrif á viðskipti tengd umræddri starfsemi.
 - i) Að settar séu reglur um viðskipti stjórnarmanna og reglur um viðskipti starfsfólks við félagið í því skyni að koma í veg fyrir að óhæðis sé ekki fyllilega gætt við töku ákvarðana. Jafnframt er fjallað um viðskiptaerindi stjórnar í starfsreglum stjórnar.
- 3.4. Félagið skal fylgja reglum þessum og, eftir því sem við á, setja sér viðeigandi verklag, kerfi, stjórnæki og ferla til að sinna viðbótarkröfum sem gerðar eru í tengslum við (i) fjárfestingagreiningar, (ii) verðlagningu í útboðum vegna útgáfu fjármálagerninga, (iii) útboð og (iv) ráðgjöf, dreifingu og útboð eigin fjármálagerninga, í samræmi við ákvæði reglugerðar (ESB) 2017/565.

4. Stjórnun og tilkynning um hagsmunaárekstra

- 4.1. Ef starfsfólk telur hagsmunaárekstur hafa komið upp eða að líkur séu á hagsmunaárekstri, sem kann að skaða hagsmuni viðskiptavinar, skal upplýsa viðkomandi forstöðumann um það með samtali eða tölvupósti. Starfsfólk skal veita forstöðumanni ítarlegar upplýsingar um viðkomandi atvik eða ástand.
- 4.2. Forstöðumaður viðkomandi sviðs skal leggja mat á hvort um hagsmunaárekstur sé að ræða og vera til ráðgjafar um þær aðgerðir sem grípa skal til í því skyni að koma í veg fyrir eða takast á við hagsmunaárekstur eða mögulegan hagsmunaárekstur. Regluvörður skal vera forstöðumönnum til ráðgjafar við mat og greiningu á hagsmunaárekstrum. Regluvörður getur í samráði við forstjóra ÍV,

framkvæmdastjóra dótturfélaga og forstöðumenn leitað ráðgjafar utanaðkomandi sérfræðinga við matið.

- 4.3. Dugi aðferðir og ráðstafanir félagsins ekki til að veita fullnægjandi vissu fyrir því að hagsmunaárekstrum verði afstýrt **skal félagið áður en þjónusta er veitt, upplýsa viðkomandi viðskiptavinum um eðli og upptök hagsmunaárekstranna.** Að sama skapi skal upplýsa viðskiptavininn um þær áhættur sem leiða af viðkomandi hagsmunaárekstrum og hvaða ráðstafanir hafi verið gerðar til að draga úr hættunni. Í upplýsingunum skal koma skýrt fram að skipulags- og stjórnunarráðstafanirnar sem félagið hefur komið á til að koma í veg fyrir eða takast á við slíka árekstra dugi ekki til að tryggja, svo fullnægjandi þyki, að komið sé í veg fyrir hættu á að hagsmunir viðskiptavinarins skaðist.
- 4.4. Upplýsingar á grundvelli gr. 4.3 skulu veittar á varanlegum miðli og vera nægilega ítarlegar, með hliðsjón af því hvers konar viðskiptavin um ræðir, til að gera honum kleift að taka upplýsta ákvörðun að því er varðar þá þjónustu sem hagsmunaáreksturinn tengist. **Þjónusta skal ekki veitt fyrir en viðskiptavinur hefur gefið afdráttarlaust samþykki fyrir því að veita þjónustunni viðtöku þrátt fyrir hættu á að hagsmunaárekstrar kunni að vera fyrir hendi.**
- 4.5. Það úrræði sem fram kemur í gr. 4.3-4.4 skal notað sem þrautavaraúrræði og eingöngu ef skilvirkar skipulags- og stjórnunarráðstafanir félagsins duga ekki til að tryggja, svo fullnægjandi þykir, að komið verði í veg fyrir hættu á að hagsmunir viðskiptavina skaðist.
- 4.6. Þegar upp koma alvarlegir hagsmunaárekstrar sem félaginu er ekki heimilt að upplýsa einstaka viðskiptavinum um mun félagið ekki veita þjónustu sem tengist framangreindum árekstrum.

5. Skjölun

- 5.1. ÍV skal halda skrá um tegundir aðstæðna og atvika í starfsemi félagsins sem veldur eða getur valdið skaðlegum hagsmunaárekstrum í samræmi við 35. gr. reglugerðar (ESB) 2017/565. Skal slík skrá útbúin innan sex mánaða frá samþykkt þessara reglna og skal hún teljast til viðauka I við reglur þessar („viðaukinn“). Skal skránni haldið við og hún uppfærð reglulega. Viðauki I eða breytingar á honum taka gildi með samþykki forstjóra ÍV. Regluvörður skal láta framkvæmdastjóra og forstöðumenn dótturfélaga í té skýrslur a.m.k. árlega um þær aðstæður sem um getur í þessu ákvæði og ættu að hans mati að valda breytingum og uppfærslum á viðauka I.
- 5.2. Skrá skal haldin utan um atvik sem valda eða kunna að valda hættu á hagsmunaárekstrum í starfsemi félagsins. Forstöðumenn félagsins og dótturfélaga bera ábyrgð á skráningu atvika og skjölun þeirra með skipulegum hætti. Skráðar skulu hvaða ákvarðanir og ráðstafanir hafi verið gerðar vegna viðkomandi atvika og af hverju umræddar ráðstafanir hafi þótt fullnægjandi til að afstýra hættu á hagsmunaárekstrum. Þá skal skrá upplýsingagjöf til viðskiptavina á grundvelli gr. 4.3 og samþykki viðskiptavina í samræmi við gr. 4.4. Forstöðumenn skulu upplýsa regluvörð um öll helstu atvik, ákvarðanir og ráðstafanir í samræmi við skráningu þeirra samkvæmt þessu ákvæði.
- 5.3. Hvers konar hagsmunaárekstrar sem kunna að koma upp hjá stjórn félagsins, hvort sem er einstaklingsbundnir eða í heild, skulu skráðir sérstaklega. Slíkir hagsmunaárekstrar skulu teknir fyrir af hálfu stjórnar, þar ræddir og leiddir til lykta. Kappkostað skal að skjala hvert skref frá því að vart verður við slíka hagsmunaárekstra fram til endanlegrar afgreiðslu.

6. Eftirlit og endurskoðun

- 6.1. Regluvörður og innri endurskoðandi hafa eftirlit með framfylgd þessara reglna.
- 6.2. Forstöðumenn félagsins skulu tryggja að starfsfólk á þeirra vegum þekki reglur félagsins og skyldur sínar samkvæmt þeim, þ.m.t. að starfsfólk fái og sæki reglulega fræðslu um hagsmunaárekstra.
- 6.3. Félagið endurskoðar reglur þessar, ásamt viðaukanum, í það minnsta árlega, auk þess sem verklagsreglur og verkferlar eru reglulega endurskoðaðir m.t.t. reynslu af hagsmunaárekstrum, sbr. gr. 2.2-2.3.
- 6.4. Breytingar á reglum þessum verða aðeins gerðar skriflega og taka gildi þegar stjórn félagsins hefur samþykkt þær. Breytingar á viðauka skulu gerðar skriflega og samþykktar af forstjóra.

7. Viðurlög

- 7.1. Brot gegn reglunum geta varðað formlegri áminningu og eftir atvikum brottrekstri, auk þess sem þau geta varðað refsingu eftir því sem kveðið er á um í lögum um markaði fyrir fjármálagerninga.
- 7.2. Regluvörður skal tilkynna um alvarleg og ítrekuð brot til forstjóra og/eða stjórnar, eftir atvikum, og innri endurskoðanda.

8. Birting

- 8.1. Reglur þessar eða a.m.k. útdráttur úr þeim skal vera aðgengilegur á vef félagsins.

Samþykkt af stjórn Íslenskra verðbréfa hf., 27. mars 2024

Viðauki I – Upptalning á mögulegum hagsmunaárekstrum